

Романюк Василь Володимирович,
студент 3-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Фомічова Н.В.

ДОГОВІР КРЕДИТУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ НА БЕЗВІДСОТКОВІЙ ОСНОВІ В УКРАЇНІ

Актуальність теми дослідження полягає у проблемі визначення факту існування договору кредитування під 0 % в Україні, та його правового регулювання у сфері цивільних правовідносин.

Однією з найскладніших проблем виявилось обмеження експансії зобов'язальних відносин стосовно фізичних осіб, як слабо захищених суб'єктів цивільних правовідносин, та кредиторів під так звані 0 %.

Відповідно до статті 1054 Цивільного Кодексу України 2003 року (далі ЦК України) за кредитним договором банк або інша фінансова установа (кредитор) зобов'язується надати грошові кошти (кредит) позичальникові у розмірі та на умовах, встановлених договором, а позичальник зобов'язується повернути кредит та сплатити проценти [1]. Таким чином ЦК України фактично зазначає за кредитним договором однією з обов'язкових умовою його реалізації є саме сплата процентів.

Також ЦК України у статті 1069 передбачає, якщо відповідно до договору банківського рахунка банк здійснює платежі з рахунка клієнта, незважаючи на відсутність на ньому грошових коштів (кредитування рахунка), банк вважається таким, що надав клієнтові кредит на відповідну суму від дня здійснення цього платежу [1]. З цієї умови можна розглянути послуги комерційного банку «ПРИВАТБАНК», що здійснює таке кредитування рахунковласникам карти «Універсальна» із додатковою умовою «до 55 днів безкоштовно користуйтеся кредитним лімітом на карті». Суть у тому, що дана банківська карта має пільговий період користування, до спливу якого власник картки не користується кредитними коштами безкоштовно. Це значить, що, якщо він погасить кредит впродовж пільгового періоду, йому не доведеться платити за ним процентів за користування, а якщо він не вклався в пільговий період, то на обов'язковій основі щомісячно йому потрібно буде внести на картку обов'язковий платіж, що становитиме у такому випадку 5% від заборгованої суми. Такий характер дій банку пояснюється тим що законодавчо не передбачено мінімальні строки впродовж яких банк зобов'язаний

застосувати до позичальника данні кредитні відсотки. Данні дії можливі виходячи з нормативно закріпленої свободи дій в особі їїпринципу «що не заборонено то дозволено». Пільговими привілегіями володіють і військовослужбовці. Так відповідно до статті 14 пункту 15 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» яка передбачає, що військовослужбовцям з початку і до закінчення особливого періоду (резервістам і військовозобов'язаним – з моменту призову під час мобілізації та до закінчення особливого періоду) штрафні санкції та пеня за невиконання зобов'язань перед підприємствами, установами та організаціями, в тому числі банками, і фізичними особами, а також відсотки за користування кредитами не нараховуються [2]. В додаток, Національний Банк України на офіційному рівні закликає банки та інші установи, а клієнти мають право вимагати, організації реструктуризацію кредитних зобов'язань із добровільним (у випадку банку) повним або частковим відпущенням боргу позичальникам, котрі відбувають військову службу у Збройних Сил України.

Згідно постанові Кабінету Міністрів України «Про порядок надання пільгових довготермінових кредитів молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла» передбачено звільнення від погашення відсотків за користування кредитом позичальникам, котрі мають одну дитину і більше [4].

Проблематика відносин кредитодавця та позичальника полягала у тому що в момент укладення договору кредитування, позичальник небагато ознайомлюється, або несвідомо отримує хибну чи не повну інформацію стосовно змісту кредитного договору, котрий в кінцевому виявлявся договором позики. Зазвичай це відбувалось під час онлайн кредитування через мережу інтернет на сайтах надання «швидких кредитів».

З ціллю забезпечення уникнення таких ситуацій у статті 7 Закону України «Про споживче кредитування» зазначено, що у рекламі щодо надання споживчого кредиту забороняється зазначати, що споживчий кредит може надаватися без документального підтвердження кредитоспроможності споживача (позичальника) або що кредит є безпроцентним чи надається під нуль процентів, іншу аналогічну за змістом та сутністю інформацію [3]. З юридичної точки зору даний хід розумний адже під час отримання таких псевдо кредитів позичальник не усвідомлює що він переплачуватиме у вигляді разових комісій – за видачу кредиту, за щомісячне обслуговування чи страховку, що і не заперечується консультативними групами таких установ.

Отже виходячи з договору кредитування як надання грошових коштів кредитором у користування позичальнику на визначений строк та під проценти,

слід приходити до розуміння того що фактично безвідсоткове кредитування в Україні здійснюється лише на основі пільг, як похідних від факту перебування особи на військовій службі, батькам однієї та більше дітей (як допомога молодим сім'ям) та банками на основі відтермінування початку дій кредитних відсотків. А всі інші тіньові кредитні видатки, що здійснюються, особливо в сфері інтернет-банкінгу на неперевіраних сайтах, являють собою прикриті позики, про що в свою чергу не здогадується позичальник.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. – № 40-44. – Ст. 356.
2. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20.12.1991 р. № 2011-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992 – № 15. – Ст.190.
3. Про споживче кредитування: Закон України від 15.11.2016 р. № 1734-VIII // Відомості Верховної Ради України 2017. – № 1. – Ст. 2.
4. Про порядок надання пільгових довготермінових кредитів молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.05.2001 р. № 584 // Офіційний вісник України. – 2001. – С. 57. – Ст. 996.

Рябов Максим Вікторович,

студент 1-го курсу магістратури судово-адміністративного факультету

Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Фасій Б.В.

ІНСТИТУТ СПАДКУВАННЯ В СТАРОДАВНЬОМУ РИМІ ТА УКРАЇНІ: ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Важко переоцінити вплив римського приватного права на правові системи сучасності. Його рецепція неодноразово відбувалася впродовж століть у явній та латентній формах більшістю країн Європи, в тому числі і Україною. Значення римського приватного права пояснюється тим, що саме у Римській античній цивілізації право набуло характеру відносно самостійного феномену [2, с. 55]. Інститут спадкування в системі права України також тим чи іншим чином зазнали впливу аналогічних інститутів римського права.

Як в українському спадковому праві, так і в римському спадкуванні здійснювалося за заповітом або за законом.